

Παίρνουν στη μύτη τους νερό, και στά φτερά τους χιόνι,
 και βρέχουν τὸν ἀφέντη τους, βρέχουν και τὴν κυρά τους
 και πάλι ξαναβρέχονται και βρέχουν ὄλον τὸν κόσμο.
 Σήκω κερά μου, κι' ἄλλαξε και βάλε τὰ χρυσᾶ σου,
 15 κάμε τὸν ἥλιο πρόσωπο και τὸ φεγγάρι στήθη
 και τοῦ κατάνου τὸ φτερό βάλ' το καγκελοφρύδι
 Ἐνήμερα τὴν Πασχαλιά νὰ βάλῃς τὰ χρυσᾶ σου,
 τὴ δεύτερη τῆς Πασχαλιάς νὰ βάλῃς τὰ τιγγά σου
 τὴν τρίτ' μέρα τῆς Πασχαλιάς, νὰ βάλῃς τ' ἄργυρά σου.
 —Και τοῦ χρόν'.

31

Ἄμυδαλιά.

Ἄϊ Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρίτσα
 βαστᾶ εἰκόνα και σταυρό, χαρτί και καλαμάρι.
 —Βασίλη μ', πόθε ἔρχεσαι, Βασίλη μ', ποῦ πηγαίνεις;
 —Ἀπὸ τίς Σέρρες ἔρχομαι στή μονᾶ μου πηγαίνω.
 5 —Ἀπὸ τίς Σέρρες ἔρχεσαι, πῶς πηγαίνω τραγοῦδι.
 Τραγοῦδια δὲν ἐμάνθανε γραμμάτι, γὰ ἡξεύρω
 και σὸ ραβδί ἀκούμπησε γὰ τὴν τὴν σαφὰ βῆτα
 και τὸ ραβδί ξερὸ ἴτσι, χέριρα ἄσπαστῆρια βάζει
 10 και πάνω στά ξεκλώνισα περδίκια φωλισμένα,
 δὲν εἶν' περδίκια μοναχὰ εἶνε και περιστέρια.

32

Κατσιβέλικο ¹⁾.

Ἄβασιλ τσολαβέλα ²⁾ δρομκερέλα ³⁾
 Πάλογο ⁴⁾ γραστέντε ⁵⁾ λε παπινά ⁶⁾
 Μὲ παρέλγια ⁷⁾ κικαί μολ τε τολ
 Χουρδὲ ⁸⁾ ματζέγκι χόν ⁹⁾ τσερέλα.
 Τὰ πουλιαρέλ ¹⁰⁾ τελαλέστι ἐλ κιουλέμι,
 ἀγκαλέστι ¹¹⁾ Ἄβασιλ ἄγκο χάν. Ἄμῆν.

Στὰ Ἑλληνικά.

Ἄϊ Βασίλης ἔρχεται ἀνοίγει δρόμους.

1) Κατσιβέλικο, ἀπὸ τὴν Σηλυβριά ὅπου ἔμεναν περὶ τίς εἴκοσι οἰκογένειες.—2) ἔρχεται.—3) Ἀνοίγει δρόμους.—4) Ἄλογο.—5) Κόκκινο.—6) Πάπια.—7) Γέμσε τὴ μπακίρα μὲ κρασί.—8) Ἀλάτῃσε ψάρια.—9) Ἄλας ρίξε.—10) Στρώσε χαλιά.—11) Μαζὺ μὲ τὸν ἄϊ Βασίλη.

μέ ἄλογο κόκκινο καὶ πάπια.
Γέμσε τὴν μπακίρα με κρασί,
ἀλάτησε ψάρια, ἄλας ρίζε,
στρώστε χαλιά·
μαζύ με τὸν αἰ Βασίλη. Ἄμην.

33
εἰς Ἄμην Βασίλη
Στὸ Σκοπὸ¹⁾ τὴν παραμονὴ ἅλ' ἔπερναν σουρβακίδια²⁾ τὸ πρωὶ
πρὶν ξημερώσει δέκα ἕως δώδεκά παιδιὰ βαστοῦσαν στὰ χέρια τους
σουρβάκα³⁾, κ' ἔτρεχαν σὲ ὅλα τὰ σπίτια καὶ σουρβακοῦσαν⁴⁾ τὶς
πόρτες κ' ἔλεγαν :

Σούρβα, σούρβα, γειά, χαρά,
γειά, χαρά, γερὸ κορμί,
γερὸ σταυρί, τὴ χρόν·
ἅλ' γεροὶ καὶ καλόκαρδοι.
Σούρβει, σούρβει, νέος χρόνος ἔρχεται
μέ ὑγεία καὶ εὐτυχία, χρόνους πολλοὺς.

Ἐπιπέμω
ἔλεγον
Σαράντα:
ἄμην
Σαράντα
ἔλεγον
Βασίλει
τ. Π. Α. 1939
α. 14

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Στὶς Σαράντα Ἐκκλησιῶν τὰ παιδιὰ ἔτρεχαν στὰ σπίτια κ' ἔλε-
γαν:

Σούρβα, σούρβα, γερὸ κορμί, γερὸ σταυρί,
σὰν ἀσημ', σὰν ἀκρανιά
καὶ τὴ χρόν' γούλ' γεροὶ καὶ καλόκαρδοι.

Ὁ σπιτονοικοκύρης ἔδινε σουρβακίδια καὶ πήγαιναν σὲ ἄλλα
σπίτια νὰ σουρβακίσουνε. Ἄφοῦ σχολνοῦσε⁵⁾ ἡ ἐκκλησία κ' ἔφαγε ὁ
κόσμος, παλληκάρια δώδεκα ὡς δεκαπέντε βαστοῦσαν μαντήλια στὰ
χέρια τους κ' ἔψαλαν ὅλα μαζύ τὸν Ἄϊ Βασίλη:

Ἄϊ Βασίλης ἔρχεται, Γεννάρης ξημερώνει.
— Ἄϊ Βασίλη μ', πόθε ἔρχεσαι καὶ ποῦ θὲ νὰ πηγαίνης.
— Ἀπὸ τὴν μάννα μ' ἔρχομαι καὶ στὸ σχολεῖο πηγαίνω.

1) Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν.—2) Ξερά ὀπωρικά, σῦκα, χαρούπια,
καρύδια, σταφίδες.—3) Βέργα ἀπὸ ἀκρανιά.—4) Κτυποῦσαν με τὴν σουρβάκα.
—5) Ἄφοῦ ἀπολνοῦσε.

Ναιουρίοφαλα

89

Νάνι, νάρθη ή μάννα του,
ἀπ' τὸ δαφνοπόταμο
κι' ἀπὸ τὸ γλυκὸ νερό,
νὰ τὸ φέρη λούλουδα,
5 λούλουδα τριαντάφυλλα
καὶ μοσχογαρύφαλα
Νάνι, νάνι, νάνι του,
ὡς πού νάρθη ή μάννα του,
νὰ τὸ φέρη καὶ κοκά
10 κ' ἕνα κόσκινο φλουριά
καὶ τῆς γάτας τὴν οὐρά
καὶ τοῦ ποντικοῦ τὰ φτιά.

Σκοπό.

Ἐπιγραφή: Ἐπιγραφή: Σαραλή:
Δαφνολοὶ Τριαντάφυλλα
-Θρακικὴ' τ.ΙΔ' 1939 σ. 38-39

Σίχου Ἐχελυμὶ με
ζὶ Παρὰ φέθη

168

Κόκκινη κλωστή κλωσμένη
στὴν ἀνέμη ντυλιγμένη,
δὸς' τὴν κλωτσο νὰ γυρίση
παραμύθι ν' ἀρχηγήση
5 καὶ τὴν καλὴν ἀστροφιά
νὰ τὴν κάτῃ πέρηση.

Σκοπό

σ. 62

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐχελυμὶ

Δικό μου ἔστι τὸ χρῆμα
τὸν ἰδικόν μου κτήμα
καὶ ὅστις μὲ τὸ κλέψει
ἢ μᾶλλον τ' ἀφάρσει
5 εἰς πῦρ ἄσβεστον νὰ πέση
καὶ νὰ τὸν κατακάυση,
ἡμαρτον νὰ φωνάζη.

185

Σκοπό.

σ. 65-66

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

187

Σκοπό.

Οἱ γυναῖκες τραγουδοῦσανε στὸ ρέμα ὅταν λεύκαιναν τὸ παννὶ
ἢ τὸ μούσκευαν γιὰ νὰ μπάση'), τὸ πατούσανε καὶ τραγουδοῦσανε :
Δυὸ κοπελλοῦδες κάθουνται δὲ σὲ φέρνω πιά παννί,
μέσα στὸ πατητήρι δὲ μὲ τ' ὄφανες καλά,
κλωτσοῦνε τὴν ἀνυφαντοῦ²⁾ δὲ μὲ τ' ὄφανες καλά
καὶ τὴν πετροβολοῦνε. 10 κακὸ χρόνο νάχεις πιά.
5 "Ὁξω ἢ ἀνυφαντοῦ
"Ὁξω ἢ ἀνυφαντοῦ.

σ. 66-67

Τραγικὴ - κατ' ἄρτιον

223

Σκοπός.

σ. 81

Ἐγὼ ἴμαι κείνο τὸ πουλί,
τὸ καναρί φτεράτο,
μὲ χάριτες ἕνα φιλι
καὶ μ' εἶπες τὸ Σαββάτο.
5 Καὶ τὸ Σαββάτο πέρασε
κ' ἡ Κυριακὴ κοντεύει
κι' ἀκόμα τὸ χειλάκι μου
φιλι θὰ σὲ γυρεύει.

(ἀνυφαντοῦ)

1) Μαζεύσει καὶ γίνε πιὸ πικτό. — 2) Ὑφάντρια. Στὴ Σηλυβρία στὸ κέντρο
τῆμα, εἶδος βελονιάς ποὺ ἔκλειναν μὲ σῆμα τὸν ἰστό τῆς ἀράχνης, τὸ ἔλεγον
ἀλυφαντίδα.

Τραγῆδες τῆς Σικανίας Σκοπός.
 v.186 Σήκω πάπια, σήκω χήνα μ' σήκω κι' άλλαξε,
 σήκω βάλε τὰ χρυσᾶ σου κ' ἔβγα καὶ συργιάνισε,
 σ' ἔφερα γυαλί καὶ κτένι καὶ καρὰ μπογιά ¹⁾,
 γιὰ νὰ βάψης τὰ μαλλιά σου καὶ τὰ φρύδια σου.
 5—Ποῦ ἦσουν ξένη μ' τὸν χειμῶνα καὶ γὼ μάργωνα; ²⁾
 Ξένος ἦμουν ὁ καύμενος ξενοδούλευα,
 κι' ὅσα δούλευα ὁ καύμενος σένα τᾶστελνα.

1) Λ. Τ. Βαφή μαύρη. —2) Γινόμουν σὰν πέτρα.

Τοῦ θανάτου Σκοπός.
 v.195 1 Μαλαματένια τραχηλιὰ καὶ ἀσημένια σάρπα
 καὶ διαμαντένιο τὸ κορμί πῶς θὰ τὸ βάλς στὴν πλάκα;
 Κι' ὁ Χάρος τὴν ξεχώρισε ἀπ' τὰ νοικοκυριά της
 κ' ἔκλεισε τὴν θύρα της καὶ πήρε τὰ κλειδιά της.
 5 Μῆτε τὸν ἄδρα τς τᾶδοσε μῆτε στὴ γειτονιά της,
 στὸ σταυροδρόμι τᾶρριξε νὰ τᾶβρουν τὰ παιδιά της.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

328 Σκοπός.
 1 Μαλαματένια τραχηλιὰ καὶ ἀσημένια σάρπα
 καὶ διαμαντένιο τὸ κορμί πῶς θὰ τὸ βάλς στὴν πλάκα;
 Κι' ὁ Χάρος τὴν ξεχώρισε ἀπ' τὰ νοικοκυριά της
 κ' ἔκλεισε τὴν θύρα της καὶ πήρε τὰ κλειδιά της.
 5 Μῆτε τὸν ἄδρα τς τᾶδοσε μῆτε στὴ γειτονιά της,
 στὸ σταυροδρόμι τᾶρριξε νὰ τᾶβρουν τὰ παιδιά της.

Μοιρολόγια Σκοπός.
 v.200 'Ο ἥλιος παραπονέθηκε πού ἀπέθαν' ἡ Μανιώ
 κ' ἐθάμπωσε τὸ φῶς της καὶ τὰ μάτια της τὰ δυό.
 "Ἄχ Μανιώ μου, μαύρη πλάκα σὲ σκεπάζει μοναχὴ
 καὶ ἐγὼ τὰ δάκρυά μου χύνονται σὰν τὴν βροχή.

432 Παρὰ λόγῳ Σκοπός.
 v.264 2' αὐτὸν τὸν πάνω μαχαλὰ στὴν παρακάτω σκάλα,
 χήρας κόρη πέθανε μικρὴ ἀρρβωνιασμένη
 κ' ἡ μάννα της μαινῶβγαίνει τὸν Χάρο βλασφημοῦσε,
 στὸ παραθύρι κούμπησε νὰ δῆ νὰ δόσ' ὁ νοῦς της,
 5 εἶδε τὸν κόσμον πού ἔρχεται, τὸ ψύκι πού κατεβαίνει,
 μὲ πεντακόσιοι ἄρχοντοι μὲ χίλια παλληκάρια,
 μὲ τετρακόσια τούμπανα, μὲ χίλιοι μάκαράδες.
 «Σταθοῦτε πίσ' ἄρχοντοι καὶ μακαράδες σοῦστε ¹⁾,
 στῆς πεθερᾶς μου τὴν αὐλὴ πριόνια πριονίζνε.
 10—Καλὴ μέρα σας μαστόροι, καλῶς τὰ πολεμᾶτε,
 ποιανοῦ τὸ ἔρμον σέντουκο ²⁾ πού πολεμᾶτ' καὶ κάντε;
 —Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς ἀπονιάς, τῆς ἀρρβωνιαστικῆς σου.
 —Κάμ' το μακρὺ, κάμ' το φαρδύ, νὰ πέρνη δυὸ νομάτοι.
 Βαστοῦσε καὶ στὰ χέρια του χρυσὴ παρανυχίδα,
 15 στὰ γεῖλη του τὴν ἔσυρε καὶ βνῆκε ἡ ψυχὴ του.

1) Σιγῆστε. —2) Νεκροκρέββατο.

(ἀπολυτῆ)